

Kan opdrættede fisk være økologiske?

Mange forbrugere opfatter produktionen af opdrættet fisk som negativ og sidestiller denne produktion med det industrialiserede landbrug.

16.06.2017 | THORKILD NIELSEN, STUDIELEKTOR, INSTITUT FOR PLANLÆGNING, AALBORG UNIVERSITET

Økologisk akvakultur er en relativ ny og alternativ produktionsform, som blev indført flere steder i udlandet i slutningen af 1990'erne – men blev dog først mulig i Danmark med tilblivelsen af Fødevareministeriets bekendtgørelse vedrørende økologisk akvakultur i 2004.

Fra 1. juli 2010 blev det daværende danske regelsæt for økologisk akvakulturproduktion erstattet af en EU-forordning for økologisk akvakulturproduktion. Efter en stille opstart i 2004 har omlægningen af danske økologiske akvakulturanlæg taget fart i de senere år.

I skrivende stund er ti ferskvandsdambrug og to havbrug blevet omlagt til økologisk produktion. Hertil kommer p.t. 9 økologiske linemuslinge anlæg og to økologiske krebsebrug.

I forhold til forbruget af økologiske landbrugsprodukter er det økologiske fiskeforbrug langt mindre. Det kan skyldes flere forhold, blandt andet at det er relativt nyt, at der er vedtaget et internationalt sæt af standarder, men også at det er vanskeligt at forklare de økologiske regler til forbrugerne. Her er det især den omstændighed, at "naturlige" fisk, der fanges i havet, ikke kan kaldes økologiske.

Fakta: Eksempler på regler for økologisk produktion af regnbueørred i ferskvandsdambrug: krav om opfyldelse af alle gældende miljøkrav ved driften af anlægget max. 25 kg fisk/m³ vand i produktionsanlægget foder til økologisk produktion har krav om: Ingen GMO, ingen kunstig farve (men gerne farve i begrænset omfang fra naturlige kilder såsom rejeskaller), ingen kunstige antioxidanter, fiskemel og fiskeolie fra bæredygtige fiskebestande, planteproteiner fra økologisk landbrug krav om sundhedsrådgivningsaftale med dyrlæge kun tilladt at anvende kemikalier fra positivliste i produktionen krav til maks. antal behandlinger med antibiotika + dobbelt tilbageholdelsestid krav til kvalitet af både produktionsvand og afløbsvand – og krav om løbende registrering heraf

Manglende viden om økologiske fisk

Projektet har interviewet en række forbrugere, og det viser sig, at de interviewedes viden om bæredygtighed og økologisk fisk er relativ fragmentarisk; der henvises til forskellige løsrevne historier om "overfiskning", delfinkød solgt som tunfisk, usunde opdrættede fisk fra Asien mm. Der henvises til forskellige løsrevne historier om "overfiskning", delfinkød solgt som tunfisk, usunde opdrættede fisk fra Asien mm. Meget få kunne identificere, hvad reglerne for økologisk fisk egentligt indeholdt, og ofte blev de forvekslet med MSC-certificeringen.

Den overvejende del af den danske økologiske fiskeproduktion afsættes i dag i Tyskland, og det er også baggrunden for, at forskningsprojektet RobustFish har analyseret tyske forbrugers opfattelse af økologiske fisk. I samarbejde med Fachhochschule Münster har Aalborg Universitet interviewet en række tyske forbrugere om deres opfattelse af økologisk fisk.

Resultatet af denne undersøgelse peger på, at forbrugernes opfattelse af økologisk fisk er påvirket af deres syn på opdrættet fisk i almindelighed samt deres syn på landbrugsproduktion. Mange forbrugere opfatter produktionen af opdrættet fisk som negativ og sidestiller produktionen med det industrialiserede landbrug – ofte i modsætning til fangst af vilde fisk i havet.

Et særligt forhold ved økologiske produkter i Tyskland er, at der her findes en række regionale og lokale certificerede produkter som f.eks. Naturland, Bioland, Demeter mm. Disse forhold har betydning for, hvordan tyske forbrugere opfatter økologiske produkter i almindelighed.

Generelt har de interviewede en positiv opfattelse af fødevarerproduktionen i Danmark mht. bæredygtighed og etik. Således udtrykkes der forventning om, at standarderne i Danmark er høje i forhold til f.eks. Tyskland. I særdeleshed udtrykker flere, blandt andet baseret på personlige oplevelser, at Danmark har et højt gastronomisk niveau.

Konklusion Forbrugere har tilsyneladende ringe kendskab til reglerne for økologisk fiskeproduktion - og reglerne er vanskelige at kommunikere. Derfor kræves en målrettet formidlingskampagne med saglig information om økologisk akvakultur.

Projektet RobustFish er en del af Organic RDD 2-programmet, som koordineres af ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer). Det har fået tilskud fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Miljø- og Fødevarerministeriet.

[Besøg RobustFish' hjemmeside](#)